

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»

Кафедра державного управління і місцевого самоврядування

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Т.в.о. завідувача кафедри

Н.А.Липовська

01 вересня 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Державне управління охороною громадського здоров'я»

Галузь знань	28 Публічне управління та адміністрування
Спеціальність	281 Публічне управління та адміністрування
Освітній рівень.....	магістр
Статус	вибіркова
Загальний обсяг	4 кредити ЄКТС (120 годин)
Форма підсумкового контролю	диференційований залік
Термін викладання	2-й семестр, 3-а чверть
Мова викладання	українська

Викладач: Шпітун І.І.

Дніпро
НТУ «ДП»
2021

Робоча програма дисципліни «Державне управління охороною громадського здоров'я»
для слухачів зі спеціальності «Публічне управління та адміністрування»

Розробники: Хожило Ірина Іванівна, доктор наук з державного управління, професор, професор
кафедри державного управління та місцевого самоврядування

Шпітун Іван Іванович, к.філос.н., доцент, доцент кафедри державного управління та
місцевого самоврядування

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри державного управління та місцевого
самоврядування

Протокол від 01 вересня 2021 року № 1

Т.в.о. завідувача кафедри _____
(підпис)

Н.А.Липовська

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		Вибіркова	
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 28 «Публічне управління та адміністрування»	Денна форма навчання	
Змістових модулів – 2	Спеціальність 281 «Публічне управління та адміністрування» ОПП «Публічне управління та адміністрування»	Рік підготовки	2
Індивідуальне завдання: есе		Семестр	3
Загальна кількість годин 120		Лекції	16 год.
Кількість годин для денної форми навчання: аудиторних – 32 год., самостійної роботи – 88 год.		Практичні	8 год.
	Семінарські	8 год.	
	Самостійна робота	88 год.	
	Індивідуальні завдання	28 год.	
	Вид контролю	диференційований залік	
	Освітній рівень другий (магістерський)		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Державне управління охороною громадського здоров'я» є формування у слухачів сучасних теоретичних і практичних знань, умінь і навичок з механізмів державного регулювання охорони громадського здоров'я в сучасних умовах в Україні. Основними завданнями вивчення дисципліни «Державне управління охороною громадського здоров'я» є набуття вмінь, знань і навичок з формулювання і визначення системних уявлень і механізмів державного регулювання охорони громадського здоров'я, а також методичного його забезпечення та аналізу факторів впливу на здоров'я і управління ними.

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Державне управління охороною громадського здоров'я» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістра спеціальності «Публічне управління та адміністрування».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є теоретичні, правові, організаційні та практичні основи функціонування системи державного управління охороною громадського здоров'я.

Освітньою програмою визначені такі компетентності, для формування яких використовується ця навчальна дисципліна:

ЗК 01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 04. Здатність удосконалювати й розвивати професійний, інтелектуальний і культурний рівні.

ЗК 07. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 10. Здатність фахово аналізувати інформацію, оцінювати повноту та можливості її використання.

СК 05. Здатність представляти органи публічного управління у відносинах з іншими державними органами та органами місцевого самоврядування, громадськими об'єднаннями, підприємствами, установами і організаціями незалежно від форм власності, громадянами та налагоджувати ефективні комунікації з ними у сфері охорони громадського здоров'я.

СК 09. Здатність здійснювати наукову та дослідницьку діяльність у сфері державного управління охороною громадського здоров'я.

СК 10. Здатність готувати приймати обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням потреб охорони громадського здоров'я.

СК 12. Здатність забезпечувати належний рівень якості управлінських продуктів, послуг чи процесів на основі узагальнення кращих вітчизняних та зарубіжних практик діяльності органів публічного управління та організацій.

3. Передумови вивчення дисципліни

Передумовами для вивчення дисципліни є такі обов'язкові дисципліни: «Публічна політика», «Місьцеве самоврядування в системі публічного управління», «Взаємодія держави і суспільства».

4. Очікувані результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни «Державне управління охороною громадського здоров'я» передбачає досягнення таких результатів:

Результат навчання за дисципліною	Оцінювання результату
1. Продемонструвати розуміння понятійного апарату охорони громадського здоров'я, теоретико-методологічних основ розвитку охороною громадського здоров'я, тенденцій функціонування системи охорони громадського здоров'я в зарубіжних країнах, здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу	Тестування у режимі самооцінювання. Презентація за результатами самостійного опрацювання розуміння культурних, географічних, економічних та інших умов формування охороною громадського здоров'я; презентація бачення доцільності, основних ідей та цілей охорони громадського здоров'я Оцінювання викладачем оригінальності, повноти обґрунтування та дотримання здобувачем академічної доброчесності
2. Продемонструвати розуміння завдань та методів роботи інститутів та установ охорони громадського здоров'я; процесів формування державної політики у сфері охорони громадського здоров'я, місце та роль місцевого самоврядування у охороні громадського здоров'я	Презентація за результатами самостійного опрацювання розуміння правових засад охорони громадського здоров'я, способів реалізації вимог та стандартів. Тестування під час іспиту
3. Продемонструвати розуміння повноважень інститутів та установ охорони громадського здоров'я у різних сферах життєдіяльності громади, напрямів	Обговорення можливостей і напрямів реалізації повноважень інститутів та установ охорони громадського здоров'я

удосконалення їх діяльності, здатність надавати експертну оцінку нормативно-правовим актам на різних рівнях публічного управління та адміністрування; здатність налагоджувати соціальну взаємодію, співробітництво, попереджати та розв'язувати конфлікти.	у фінансово-економічній діяльності, у сфері комунального обслуговування тощо. Тестування у режимі самооцінювання
4. Продемонструвати розуміння особливостей правового забезпечення формування і діяльності інститутів та установ охорони громадського здоров'я, засобів контролю та регулювання їх діяльності	Оцінювання викладачем під час перевірки практичних занять розуміння порядку формування і діяльності інститутів та установ охорони громадського здоров'я. Презентація оцінки залежності ресурсного забезпечення інститутів та установ охорони громадського здоров'я від форм його здійснення Презентація і захист результатів виконання індивідуального завдання
5. Продемонструвати здатність критично оцінювати проекти нормативно-правових актів, пропозиції, доповіді, надавати експертну оцінку нормативно-правовим актам щодо охорони громадського здоров'я; здатність удосконалювати й розвивати професійний, інтелектуальний і культурний рівні	Презентація результатів командної роботи під час семінарського заняття «Перспективи розвитку системи охорони громадського здоров'я» Тестування у режимі самооцінювання

Програмні результати, досягненню яких сприятиме вивчення дисципліни Державне управління охороною громадського здоров'я»:

ПРН 11. Розробляти обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції, враховувати цілі, наявні законодавчі, часові та ресурсні обмеження, оцінювати політичні, соціальні, економічні та екологічні наслідки варіантів рішень.

ПРН 12. Планувати і здійснювати наукові та прикладні дослідження у сфері публічного управління та адміністрування, включаючи аналіз проблематики, постановку цілей і завдань, вибір та використання теоретичних та емпіричних методів дослідження, аналіз його результатів, формулювання обґрунтованих висновків.

ПРН 18. Уміти розробляти та реалізовувати заходи щодо адаптації та впровадження кращих вітчизняних та зарубіжних практик діяльності інститутів та установ охорони громадського здоров'я.

ПРН 21. Володіння навичками саморефлексії та саморозвитку

ПРН 22. Знати та розуміти методи та підходи творчої та креативної діяльності, системного мислення у професійній сфері.

ПРН 23. Уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Сучасні концепції охорони громадського здоров'я державними засобами. Міжсекторальні технології забезпечення здоров'я громади. Фактори формування індивідуального і громадського здоров'я в сучасних умовах та керування ними.

Тема 2. Соціальні засади формування і збереження здоров'я населення. Демографічні проблеми України як інтегральний показник стану громадського здоров'я. Громадське здоров'я як показник національної безпеки держави.

Тема 3. Здоров'я населення як основа конкурентоспроможності держави. Фінансово-економічні аспекти збереження здоров'я. Збереження трудового потенціалу держави засобами охорони громадського здоров'я.

Тема 4. Міжнародні і національні програми охорони громадського здоров'я. Міжсекторальна програма "Здоров'я нації".

Тема 5. Сучасний стан охорони здоров'я в Україні та її реформування.

4. Структура навчальної дисципліни

Зміст дисципліни	всього	лекцій	практичні/ семінарські	самостійна робота
1. Вступ до навчальної дисципліни. Сучасні концепції охорони громадського здоров'я державними засобами. Міжсекторальні технології забезпечення здоров'я громади. Фактори формування індивідуального і громадського здоров'я в сучасних умовах та керування ними.	8	2		6
2. Соціальні засади формування і збереження здоров'я населення. Демографічні проблеми України як інтегральний показник стану громадського здоров'я. Громадське здоров'я як показник національної безпеки держави.	10	4		6
3. Здоров'я населення як основа конкурентоспроможності держави. Фінансово-економічні аспекти збереження здоров'я. Збереження трудового потенціалу держави засобами охорони громадського здоров'я.	10	4		6
4. Міжнародні і національні програми охорони громадського здоров'я. Міжсекторальна програма "Здоров'я нації". Національна програма "Здоров'я народу"-2020.	10	4		6
5. Сучасний стан охорони здоров'я в Україні та її реформування.	14	4		10
Семінарське заняття. Сучасний стан громадського здоров'я в Україні. Регіональні особливості державної	14		4	10

політики охорони громадського здоров'я.				
Практичне заняття: Сутність здоров'я. Детермінати здоров'я та оцінка впливів на їх формування.	14		4	10
Практичне заняття: Управлінські підходи щодо консолідації суспільства задля збереження громадського здоров'я.	14		4	10
Практичне заняття. Управління проектами з окремих питань громадського здоров'я	14		4	10
Практичне заняття. Демографічні проблеми та заходи державного управління щодо їх подолання.	12		2	10
Разом	120	18	18	84

5. Теми практичних/семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Сутність здоров'я. Детермінати здоров'я та оцінка впливів на їх формування.	4
2.	Управлінські підходи щодо консолідації суспільства задля збереження громадського здоров'я	4
3.	Управління проектами з окремих питань громадського здоров'я ”	4
4.	Демографічні проблеми та заходи державного управління щодо їх подолання.	2
5	Сучасний стан громадського здоров'я в Україні. Регіональні особливості державної політики охорони громадського здоров'я	4
	Разом	18

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Виокремлення управління санітарно-профілактичною складовою і здоровим способом життя.	18
2.	Організація як об'єкт менеджменту. Формальні та неформальні організації. Культура організації. Розвиток організації.	16
3.	Роль неформальних організацій у сфері охорони здоров'я	16
4.	Законодавче забезпечення реформи системи охорони здоров'я	16
5.	Основні шляхи подальшого розвитку системи охорони здоров'я в Україні	18
	Разом	84

7. Розрахунок годин, що відведено на самостійну роботу

№ з/п	Види робіт	Кількість годин
1	Опрацювання програмного матеріалу, що не викладається на лекціях	20
2	Підготовка до практичних занять	40
3	Підготовка до підсумкового контролю	24
	Разом	84

8. Індивідуальні завдання

Тематика обирається слухачем за погодженням із викладачем.

1. .... Державна політика з охорони громадського здоров'я в Україні.
2. Законодавче забезпечення реформи системи охорони здоров'я в Україні.
3. Відродження інфраструктури охорони громадського здоров'я як засіб подовження тривалості життя населення.
4. Фінансово-економічні аспекти збереження здоров'я.
5. Збереження трудового потенціалу держави засобами охорони громадського здоров'я.
6. Основні шляхи подальшого розвитку системи охорони здоров'я в Україні
7. Основні проблеми збереження громадського здоров'я в Україні
8. Якість життя за визначенням ВООЗ. Критерії оцінювання.
9. Сучасні проблеми забезпечення екологічного громадського здоров'я.
10. Управлінські підходи до оцінки впливів на здоров'я.
11. Сучасні уявлення про керовану смертність: сучасний стан, проблеми та перспективи змін на краще.
12. Управлінські технології подовження тривалості життя населення України
13. Концептуальні засади розвитку громадського здоров'я в Україні.
14. Розвиток системи некомерційних закладів у сфері охорони здоров'я України
15. Сучасний стан приватної системи охорони здоров'я.
16. Проблеми розвитку приватної системи охорони здоров'я
17. Організація надання медичних послуг у закладах охорони здоров'я.
18. Порядок надання медичних послуг у закладах охорони здоров'я.
19. Роль органів місцевого самоврядування в покращенні здоров'я населення територіальної громади.
20. Оцінка стану процесу реформування системи охорони здоров'я в Україні.
21. Захист навколишнього середовища та стан суспільного здоров'я.
22. Раціональне використання людських ресурсів системи охорони здоров'я.
23. Аспекти соціально-правового захисту медичних працівників.

9. Методи навчання

Засвоєння матеріалу з дисципліни відбувається під час аудиторних занять (лекцій, практичних та семінарських занять) та самостійної роботи над джерелами із супроводом у корпоративному навчальному середовищі classroom.google.com:

- лекції з використанням технічних та інших засобів навчання (вступна, тематичні проблемно-орієнтовані, інтерактивні);
- практичні заняття з використанням технічних та інших засобів навчання (робота в малих групах (командна робота), дискусії, ситуаційні вправи, візуалізація, peer-assessment);
- самостійна робота, зокрема з використанням інформаційно-комунікаційних та програмно-прикладних засобів навчання (робота із друкованими та електронними інформаційними ресурсами, виконання індивідуальних завдань, тестування у режимі самооцінювання).

10. Методи контролю та розподіл балів, які отримують слухачі

Підсумкова оцінка з дисципліни «Державне управління охороною громадського здоров'я» складається з отриманого відсотку балів за результатами поточного та підсумкового контролю.

Поточний контроль здійснюється за результатами участі в дискусіях та обговореннях проблемного навчального матеріалу та за результатами презентації командної роботи, включаючи індивідуальне завдання кожного члена команди, з розробки концепції проекту місцевого / регіонального розвитку, а саме:

- 30 % балів – за активність у опануванні навчального матеріалу та присутність не менш ніж 80 % навчальних занять;
- 40 % балів – за результати презентації та захисту командної роботи з розробки основних складових концепції проекту місцевого / регіонального розвитку.

Підсумковий контроль 30 % балів – диференційований залік (комп'ютерне тестування).

11. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90 – 100	відмінно
75-89	добре
60-74	задовільно
0-59	незадовільно

14. Рекомендована література

Базова

1. Баєва О.В. Менеджмент у галузі охорони здоров'я: Навч. посібник. — К.: Центр учбової літератури, 2016 – 640 с.
2. Декларация тысячелетия Организации Объединенных Наций, утверждена резолюцией 55/2 Генеральной Ассамблеи от 8 сентября 2000 года – Режим доступа: <http://www.zakon1.rada.gov.ua>
3. Державна політика України у сфері охорони здоров'я : кол. моногр. : у 2 ч. / за заг.ред. М.М. Білінської, Я.Ф. Радиша. – К. : НАДУ, 2017. – Ч. 1. – 396 с.

4. Державне управління охороною здоров'я в Україні: генеза і перспективи розвитку / за заг. ред. М.М. Білінської, Я.Ф. Радиша. – К. : НАДУ, 2016. – 424 с.
5. Державне управління реформуванням системи охорони здоров'я в Україні : навч.-наук. видання / за заг. ред.. проф. М.М. Білінської. – К. : НАДУ, 2012. – 240 с.
6. Карамішев Д.В. Стратегічне управління інноваційними процесами в системі охорони здоров'я: державні механізми : моногр.. – Х.: Вид-во ХарРІ НАДУ «Магістр», 2006. – 304 с.
7. Конституція України. – К.: ТОВ «Видавництво «Юридична думка», 2016. – 120 с.
8. Міжгалузева комплексна програма “Здоров'я нації”: постанова Кабінету Міністрів України від 10 січня 2002 р. № 4. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>
9. Нові технології навчання менеджменту в медицині : навч. посіб./ за аг. ред.. Ю.В.Вороненка. – К. : Книга плюс, 2009. – 416 с.
10. Оболенський О.Ю., Солоненко І.М., Жаліло Л.І. та ін. Управління охороною здоров'я на місцевому рівні: національний та зарубіжний досвід: Навч. посіб. – К.: Асоціація міст України та громад, 2007. – 191 с.
11. Основні шляхи подальшого розвитку системи охорони здоров'я в Україні / Під заг.ред. В.М.Лехан, В.М.Рудого. – К.: Вид-во Раєвського, 2016. – 168 с.
12. Реформування системи охорони здоров'я на муніципальному рівні: Навч. посіб. /І.М. Солоненко, О.П. Попов, Л.І. Жаліло, К.О.Надутьий – кер. автор. колективу. - К.: Вид-во НАДУ, 2017. – 211 с.
13. Рудий В. М.. Законодавче забезпечення реформи системи охорони здоров'я в Україні. – К.: Сфера, 2016. – 272 с.
14. Солоненко І.М. Управління організаційними змінами у сфері охорони здоров'я : монографія/ І.М. Солоненко, І.В. Рожкова. – К. : Фенікс, 2008. – 276 с.
15. Управління підприємницькою діяльністю в галузі охорони здоров'я / За ред. О.В.Баєвої та І.М.Солоненка. – К.: Вид-во МАУП, 2017 – 374 с.
16. Шортел С., Калюжний А. Менеджмент в охороні здоров'я: Пер. з англ. / За наук. ред. І.М.Солоненка. – К.: Основи, 2018. - 500 с.
17. Ярош Н.П. Державні соціальні стандарти у сфері охорони здоров'я України : моногр. / Ярош Н.П. – К. : НАДУ, 2016. – 196 с.

Додаткова

1. Міжгалузева комплексна програма “Здоров'я нації”. Затверджена Постановою Кабінету Міністрів України від 10 січня 2002 р. № 4.
2. Портер М., Э. Тайсберг. Переосмысление системы здравоохранения / Пер. с англ. – К.: Из-во А. Капусты, 2017. – 592 с.

3. Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення : закон України від 24.02.1994 № 4004-ХІІ. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>
4. Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу : закон України від 18.03.2004 р. № 1629-ІV. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>
5. Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні : закон Української РСР від 21.03.1991 № 875-ХІІ. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>
6. Про охорону дитинства : закон України від 26 квітня 2001 року № 2402-ІІІ. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>
7. Про порядок проведення реформування системи охорони здоров'я у Вінницькій, Дніпропетровській, Донецькій областях та місті Києві : закон України від 07 лип. 2016 р. № 3612. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>
8. Деякі питання удосконалення системи охорони здоров'я : постанова КМУ від 17 лютого 2016 року № 208. – Режим доступу:// <http://www.zakon.rada.gov.ua>
9. Здоров'є-21: Основи політики досягнення здоров'я для всіх в Європейському регіоні ВОЗ : введене / Європ. сер. по досягненню здоров'я для всіх. – Копенгаген, ЕРБ ВОЗ, 1998. – № 5. – Режим доступу : <http://www.moz.gov.ua><http://cyberleninka.ru/article/n/fenomen-zdorovya-kontsepsiya-i-prikladnye-aspekty#ixzz2ftA8bmlH>
10. Про концепцію розвитку охорони здоров'я населення України// Указ Президента України № 1313/2000 від 7 грудня 2000 року .
11. Про медичну допомогу та допомоги у випадку хвороби : конвенція МОП від 1969 року № 130. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>
12. Про невідкладні заходи щодо реформування системи охорони здоров'я населення : указ Президента України від 6 груд. 2005 № 1694/2005. – Режим доступу : // <http://www.zakon.rada.gov.ua>
13. Про схвалення Концепції Загальнодержавної програми «Здоров'я 2020 : український вимір» : розпорядження КМУ від 31 жовтня 2011 р. № 1164-р. – Режим доступу : <http://www.zakon3.rada.gov.ua>
14. Солоненко Н. Економіка охорони здоров'я: Навч. посіб. – К.: Вид-во НАДУ, 2005. – 416 с.